

SENDİKAL BİRLİK

Aydınlık Gazetesi, 11 Şubat 2013

Yıldırım Koç

Türkiye’de en çok tartışılan konulardan biri sendikal bölünmüşlüktür, sendikal birliğin gerekliliğidir.

Ücretliler örgütlenme sürecinde önce “işçi” ve “kamu çalışanı” olarak bölünmüştür.

Örgütler istese, doğrudan uygulanırlık kazanmış olan 87 sayılı Sözleşmeyi temel alarak birlikte örgütlenebilir.

İkinci düzeyde bölünmüşlük, işçi sendikalarının ve kamu görevlileri sendikalarının kendi aralarındaki bölünmelerdir.

İşçi sendikaları, Türk-İş, Hak-İş ve DİSK olarak bölünmüştür.

Kamu görevlileri veya kamu çalışanları sendikaları Memur-Sen, Türkiye Kamu-Sen, KESK, Birleşik Kamu-İş, DESK, Hak-Sen ve BASK olarak bölünmüştür.

İşçilerin/memurların sorunları arttıkça, sendikal birlik talepleri daha sık dile getirilmektedir.

Ancak bu konudaki iyiniyetli dilekler gerçekçi midir?

Sendikalar hangi koşullarda biraraya gelir, birlikte hareket eder, ittifaklar oluşturur ve hatta aynı örgütün çatısı altında birleşir; hangi koşullarda birbirinden kopuk hareket eder; hangi durumlarda birbirinin düşmanı olur?

İnsanların farklı kimlikleri vardır. Sendikalar, insanları sınıf kimlikleri etrafında biraraya getirir.

Ancak sendikada örgütlü bulunan her kişi her zaman sınıf kimliğiyle hareket etmez. Hatta, eğer işçilerin/memurların sınıf kimliklerinden kaynaklanan sorunları çok ön planda değilse, bazı başka kimliklerini öne çıkararak, sendikayı o kimlik doğrultusunda kullanmaya çalışır.

Sınıf kimliğinin geri plana itildiği koşullarda, işçi sınıfının birliği ve sendikal birlik kurulamaz.

İnsanların sınıf kimliğinin ön plana çıkmasının önkoşulu ise, ciddi bir mutlak yoksullaşma gerçekleşmesi (veya tehdidi) ve önemli haklarda kayıplardır.

Kapitalizm dönem dönem krizler yaşar. Bu krizler döneminde gerçek ücretlere, işçilerin bireysel haklarına ve sendikal hak ve özgürlüklere yönelik ciddi saldırılar gerçekleşir.

Böylesi dönemlerde insanlar birleşir, sendikalar birbiriyle işbirliği yapar ve hatta bütünleşir.

Sınıf kimliğinden kaynaklanan sorunlar bir ölçüde çözüldüğünde, diğer kimliklerin sendikaları kullanma eğilimi ön plana çıkar. Birleştirici unsurun geri plana itilmesi, sendikal bölünmeyi getirir.

Sendikada hangi kimlikle olursa olsun biraraya gelenler, ortak sorunları başka türlü çözüme kavuşturamadığı zaman, ister istemez sınıf kimliğini öne çıkarmak zorunda kalır.

Günümüzde eğer Memur-Sen ve Hak-İş, temsil ettikleri işçi ve kamu çalışanı kitlesinin sorunlarına AKP ile yakın ilişki kurarak çözüm getirebilirse, bu kitlede sınıf kimliği hiçbir zaman ön plana çıkmaz; AKP’lilik önemini artırır.

Ancak eğer bu örgütler AKP yandaşı bir tavır sürdürdüklerinde, AKP onların beklentilerini karşılayamazsa, bu örgütlerin tabanlarındaki insanlar AKP’ye de, AKP yanlısı sendikacılara da tepki duyar. İşçinin/memurun öfkesi mevcut yapıları parçalar. İnsanlar, rahat yaşayabilmek için bu kez AKP’ye veya karşılarında kimi görüyorlarsa ona karşı mücadeleye girer.

Bu koşullar da siyasal ayırım gözetmeksizin tüm işçileri ve diğer kamu çalışanlarını etkiliyorsa, işçi sınıfının birliği ve sendikal birlik oluşur.

Günümüz Türkiye’sinde işçilerin/memurların sorunları artmaktadır; ancak henüz bıçak kemiğe dayanmış değildir. Birçok işçi ve memur, riskler ve hatta büyük riskler gerektiren mücadelelerin gereğine inanmamaktadır. Sorunların başka yollarla ve özellikle AKP ile iyi geçinerek aşılabileceği umudu hâlâ çok geniş kitlelerde hakimdir. Sendikal birlik ancak bu umutlar sona erdiğinde oluşur.

Hayat zorlamadan mücadele de, sendikal birlik de olmaz.